

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

کارگر فنی پرورش و کشت انواع

غذاهای دریایی جانوری (خیار دریایی)

گروه شغلی

امور شبیلات و آبزی پروری

کد ملی آموزش شغل

۶	۳	۳	۱	۳	۰	۶	۵	۰	۳	۸	۰	۰	۰	۱
ISCO-۰۸	سطح مهارت	شناسه گروه	شناسه شغل	شناسه شغل	شناسه شایستگی	نسخه								

۱۲/۴/۱۲

تاریخ تدوین استاندارد : ۹۰/۴/۱

ناظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی شغل: ۱۲۱۳/۴/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته کشاورزی:
دبیر گروه برنامه ریزی درسی کشاورزی (امور دامی و آبزیان) : سید محسن جلالی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :
- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان مازندران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی
تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالي ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فني و حرفه اي کشور ،
شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۰۹۰۰-۹۹۹۵۶۵

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تپهیه کنندگان استاندارد شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبه	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	صابر وطن دوست	دکترای تخصصی	شیلات	عضو هیأت علمی دانشگاه	۱۳ سال	تلفن ثابت: ۰۱۲۳۳۲۸۹۰۰۶ تلفن همراه: ۰۹۱۱۲۲۳۴۸۳۶ ایمیل: s.vatandoust@gmail.com آدرس: قائم شهر- ص. پ ۵۸۴
۲	سید حامد موسوی ثابت	دکترای تخصصی	شیلات	عضو هیأت علمی دانشگاه	۱۰ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱۴۴۳۳۱۵۶۷ تلفن همراه : ۰۹۱۲۴۳۵۰۶۰۰ ایمیل: mosavii.h@gmail.com آدرس : تهران- شهر زیبا- خ شهید مرادی- کوچه آزادی- مجتمع پیمان- پلاک ۳۰۵
۳	حسین گرجیان عربی	کارشناسی ارشد	شیلات	کارشناس مزارع پرورش ماهی و آبزیان	۹ سال	تلفن ثابت: ۰۱۱۲۵۲۲۴۸۵۳ تلفن همراه : ۰۹۱۱۲۱۰۱۳۷ ایمیل: hosein0037@yahoo.com آدرس : مازندران- بابلسر- خ پاسداران- پاسداران ۴۷۴۱۹۶۳۵۶۱- کد پستی: ۲۱
۴	مجید رازقی منصور	کارشناسی	شیلات	دانشجوی کارشناسی ارشد	۷ سال	تلفن ثابت: ۰۱۱۱۲۱۹۵۱۸۲ تلفن همراه : ۰۹۱۱۱۱۵۴۶۱۳ ایمیل: majid_rm65@yahoo.com آدرس : بابل- خ نواب صفوی- کوی بعشـت - پلاک ۲۱۲- کد پستی: ۴۷۱۳۹۵۸۳۴۸

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بینیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفا در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماكت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک یا با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاویت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

مالحظاتی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل:

کارگر فنی پرورش و کشت انواع غذاهای دریایی جانوری(خیار دریایی)

شرح شغل^۱:

کارگر فنی پرورش و کشت انواع غذاهای دریایی جانوری(خیار دریایی) شغلی است از مشاغل گروه شغلی حوزه منابع طبیعی (شیلات) که در آن فعالیت هایی مانند شرایط زیستی خیار دریایی ، مدیریت مولدین و شناخت مراحل جنین شناسی، رشد و توسعه ، مدیریت تکثیر و تخم گشایی در خیار دریایی ، پرورش پست لاروی در خیار دریایی ، پرورش خیار دریایی جوان(جونایل ها) انجام می پذیرد و با مشاغلی مانند مدیر فنی پرورش و کشت انواع غذاهای دریایی جانوری(خیار دریایی) و کارگر احداث مزرعه پرورش و کشت انواع غذاهای دریایی جانوری(خیار دریایی) در ارتباط می باشد.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : کارشناسی شیلات با گرایش تکثیر و پرورش آبزیان

حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمانی و روانی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد :

طول دوره آموزش :

طول دوره آموزش : ۱۱۲ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۴۲ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۷۰ ساعت

- کارورزی ساعت :

- زمان پرورش ساعت :

بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)

- آزمون نظری : ۲۵%

- آزمون عملی : ۶۵%

- اخلاق حرفه ای ۱۰%

صلاحیت های حرفه ای مریبان :

حداقل کارشناسی ارشد شیلات (تکثیر و پرورش آبزیان) با سه سال سابقه کار مرتبط

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

کسی است این دوره را می گذراند می تواند از عهده پرورش و کشت خیار دریایی برآید.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Technical Worker of Culture of Some Kinds Animal –Borne Sea Food(Sea Cucumber)

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار:

- طبق سند و مرجع الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب
- طبق سند و مرجع ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت
- طبق سند و مرجع ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد شغل
- شایستگی ها

ردیف	عنوان
۱	بررسی شرایط زیستی خیار دریایی جهت پرورش
۲	مدیریت مولدین و بررسی مراحل جنین شناسی ، رشد و توسعه
۳	مدیریت تکثیر و تخم گشایی در خیار دریایی
۴	پرورش پست لاروی در خیار دریایی
۵	پرورش خیار دریایی جوان(جونایل ها)
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

		زمان آموزش			عنوان :
		جمع	عملی	نظری	
		۱۱	۶	۵	بررسی شرایط زیستی خیار دریایی جهت پرورش
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی		دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
خیار دریایی کولیس دیجیتال ترازوی دیجیتال کیف تشریح سینی تشریح فیلم و اسلالید آموزشی کتاب		۱	۱	۱	دانش : مشخصات عمومی و زیست شناسی خارپستان مشخصات عمومی خیار دریایی زیست شناسی خیار دریایی مهتمرين گونه ای خیار دریایی در ایران و جهان اهمیت خیار دریایی از نظر اقتصادی
		۳	۳		مهارت : ریخت سنجی گونه های مختلف خیار دریایی و تمایز آنها از یکدیگر کالبد گشایی و تشریح اندام های داخلی در خیار دریایی
		نگرش :			
		ایمنی و بهداشت :			
		توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :

مدیریت مولدها و بررسی مراحل جنین شناسی، رشد و توسعه

زمان آموزش

جمع	عملی	نظری
۱۵	۱۰	۵

تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و
منابع آموزشی

دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی
توجهات زیست محیطی مرتبط

خیار دریایی نر
خیار دریایی ماده
ست تشریح
سینی تشریح
میکروسکپ
لوب
کولیس دیجیتال
ترازوی دیجیتال
شنلگ سیفون
کیسه های پلاستیکی
حوضچه های نگهداری مولدها
فیلم و اسلاید آموزشی
کتاب

۱
۱
۱
۱
۱
۱
۲
۲
۲
۲
۲
۲

دانش : خصوصیات خیار دریایی نر
خصوصیات خیار دریایی ماده
رشد گنادها
رشد و توسعه جنین
رشد و توسعه لاروها

مهارت : جمع آوری مولدها مناسب و انتقال به سالن تکثیر
مقایسه و تمایز خیار دریایی نر از ماده
تفکیک مراحل مختلف رشد گنادی
تفکیک مراحل مختلف رشد جنینی
تفکیک مراحل مختلف رشد لاروی
نگرش : احتیاط درجهت جلوگیری از آسیب رساندن به مولدها خیاردریایی در هنگام
تشخیص نر از ماده

ایمنی و بهداشت :

توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :	زمان آموزش		
	جمع	عملی	نظری
	۱۲	۸	۴
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
خیار دریایی نر خیار دریایی ماده مخازن تخم ریزی پاروی پلاستیکی جعبه تخم میکروسکوپ بخاری اتو ماتیک بی پت حوضچه پرورش تخم آب شور حوضچه رسوبگیر حوضچه فیلتراسیون دماسنج شوری سنج پ اچ سنج فیلم و اسلاید آموزشی کتاب	دانش : تخم ریزی طبیعی تخم ریزی به روش Stripping تخم ریزی به روش شوک حرارتی تخم ریزی به روش خشک کردن و جریان آب مهارت : آماده سازی مخازن تخم ریزی انتقال مولдин به مخازن تخم ریزی طبیعی و شوک حرارتی خارج ساختن مولдин از استخرهای تخم ریزی انتقال تخم ها به حوضچه های پرورش تخم ثبت ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب نگرش : احتیاط درجهت جلوگیری از آسیب رساندن به مولдин خیاردریایی در هنگام تکثیر ایمنی و بهداشت : احتیاط درجهت جلوگیری از آسیب رساندن به تخم ها در هنگام جمع آوری تخم ها توجهات زیست محیطی :		

استاندارد آموزش
برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :	زمان آموزش		
	جمع	عملی	نظری
	۱۶	۱۲	۴
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
لارو خیار دریایی پاروی پلاستیکی بشر شنلگ سیفون دماسنج شوری سنج پ اج سنج کیسنه های توری سطل پلاستیکی مخازن پرورش لارو انواع جلبک های تک سولولی: Dunaliella Dicrateteria Chaetoceros Isochrysis فیلم و اسلاید آموزشی کتاب	دانش: تراکم مناسب در پرورش لارو خیار دریایی مراحل مختلف رشد و پرورش لارو خیار دریایی خصوصیات و ویژگیهای مناسب آب در زمان پرورش لارو خصوصیات تقدیمه ای لارو خیار دریایی مهارت: آماده سازی مخازن پرورش لارو انتخاب و شمارش لاروها و انتقال به مخازن پرورش سیفون و خارج کردن مواد زائد از مخازن پرورش غذاده‌ی به لارو خیار دریایی محاسبه کمیت غذا و تعداد دفعات غذاده‌ی ثبت و کنترل ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب نگرش : احتیاط در جهت جلوگیری از آسیب رساندن به لارو خیاردریایی در هنگام انتقال به حوضچه پرورش		
	ایمنی و بهداشت :		
	توجهات زیست محیطی: استفاده از میزان مناسب غذا در جهت جلوگیری از آلودگی آب سیفون کردن و تعویض آب در زمان و به تعداد مناسب در جهت جلوگیری از آلودگی آب		

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

عنوان :	زمان آموزش		
	جمع	عملی	نظری
	۱۵	۱۰	۵
تجهیزات ، ابزار ، مواد صرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط		
چارچوب پلاستیکی چارچوب فلزی چارچوب چوبی سنگ صفحه مشبك برای نمونه برداری شوری سنج دماسنچ پ اج سنج بشر شنلگ سیفون مخازن پرورش Dipterex انواع علفهای دریایی: Sargassum Ulva Laminaria فیلم و اسلاید آموزشی کتاب	دانش : بستر های مناسب برای ته نشینی خیار دریایی جوان خصوصیات و ویژگیهای مناسب آب برای پرورش خصوصیات تغذیه ای خیار دریایی جوان تراکم مناسب خیار دریایی جوان شکارچیان خیار دریایی مهارت : آماده سازی مخازن پرورش نمونه برداری و شمارش خیار دریایی جوان برای تنظیم کنترل تراکم غذاده‌ی به خیارهای دریایی جوان تعویض آب، سیفون و خارج کردن مواد زائد ثبت و کنترل ویژگیهای فیزیکی و شیمیایی آب کنترل شکارچیان خیار دریایی نگرش : جلوگیری از آسیب رساندن به لاروها در زمان سیفون کردن و نمونه برداری ایمنی و بهداشت : توجهات زیست محیطی : استفاده از میزان مناسب غذا در جهت جلوگیری از آلودگی آب سیفون کردن و تعویض آب در زمان و به تعداد مناسب در جهت جلوگیری از آلودگی آب		

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	حوضچه پرورش تخم	فایبر گلاس با حجم ۵ متر مکعب	۱ عدد	
۲	حوضچه رسویگیر	بتنی با حجم ۳۰ متر مکعب	۱ عدد	
۳	حوضچه فیلتراسیون	بتنی با حجم ۱۰ متر مکعب	۱ عدد	
۴	مخازن پرورش	فایبر گلاس با حجم ۱۰ متر مکعب	۱ عدد	
۵	مخازن پرورش لارو	فایبر گلاس با حجم ۵ متر مکعب	۱ عدد	
۶	مخازن تخم ریزی	فایبر گلاس با حجم ۵ متر مکعب	۱ عدد	
۷	حوضچه های نگهداری مولдин	فایبر گلاس با حجم ۵ متر مکعب	۱ عدد	
۸	فیلم و اسلاید آموزشی			

توجه: تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	لارو	خیار دریایی	۱۵۰ عدد	
۲	خیار دریایی	نر	۴۵ عدد	
۳	خیار دریایی	ماده	۴۵ عدد	
۴	آب	شور	۵۰۰۰ لیتر	
۵	انواع علفهای دریایی:	Sargassum, Ulva, Laminaria	به میزان لازم	
۶	انواع جلبک های تک سلولی	Dunaliella, Dicrateteria	به میزان لازم	
۷	دیپترکس	Chaetoceros, Isochrysis	۱۵ لیتر	

توجه: مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
کولیس	دیجیتال	۵ عدد		
ترازوی دیجیتال	۰ / ۰۱	۵ عدد		
کیف	تشریح	۵ عدد		
سینی تشریح	موجود در بازار	۵ عدد		
میکروسکپ	موجود در بازار	۵ عدد		
لوب	موجود در بازار	۵ عدد		
صفحه مشبك برای نمونه برداری	موجود در بازار	۵ عدد		
شوری سنج	موجود در بازار	۵ عدد		
دماسنج	موجود در بازار	۵ عدد		
پ اچ سنج	موجود در بازار	۵ عدد		
بشر	شیشه ای ۱۰۰ میلی لیتر	۵ عدد		
شنلنگ سیفون	پلاستیکی ، فلزی ، چوبی	۵ عدد		
انواع چارچوبهای ته نشینی		۲۵ عدد		
کیسه های پلاستیکی سنگ	معمولی			
کیسه های توری	معمولی	۵ عدد		
سطل	پلاستیکی	۵ عدد		
جعبه تخم	چارچوب چوبی	۵ عدد		
پاروی پلاستیکی		۵ عدد		
پی پت	شیشه ای ۱۰۰ میلی لیتر	۵ عدد		
بخاری	موجود در بازار	۵ عدد		

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
	بیولوژی خارپوستان با تأکید بر تکثیر و پرورش خیار دریایی(سمینار کلاسی)	علیرضا سالارزاده		۱۳۸۵	تهران	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	زندگی حیوانات ۲	۱۳۶۱	زنکویچ	حسین فر پور	تهران	فرانکلین	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.